

Publieksversie

Programma Groen:

Biodiversiteit

2024-2034

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Ons beeld van de toekomst	3
Wat is het doel van dit programma?	4
Waarom is biodiversiteit belangrijk?	5
Hoe kunnen we de biodiversiteit verhogen?	6
Biodiversiteit in verschillende wijken van Gouda	7
Gebied rondom Gouda	7
Binnenstad	8
Bloemendaal	9
Plaswijck	10
Noord	11
Goverwelle	12
Kort Haarlem	13
Stolwijkersluis	14
Korte Akkeren	15
Westergouwe	16
Goudse Wateren	17
Doelen halen	18
Wat doen we al?	18
Wat gaan we doen?	20
Metten en beoordelen	22

Inleiding

Het Programma Groen: Biodiversiteit is een extra programma vanuit het Programma Groen Gouda. Binnen het Programma Groen Gouda is biodiversiteit 1 van de 4 belangrijkste thema's. Dit beleidsstuk gaat dieper in op het thema biodiversiteit. Biodiversiteit gaat over alle soorten dieren, planten en bacteriën op aarde en de balans hiertussen. Al langere tijd is er aandacht voor biodiversiteit binnen onze gemeente.

Daarnaast zijn er eisen en regels van de Europese en Nederlandse overheid over biodiversiteit. Wij als gemeente moeten de biodiversiteit beschermen en verbeteren. Dit noemen we zorgplicht.

In onze gemeente miste nog duidelijke beleidsdoelen. Er zijn nog genoeg kansen om de biodiversiteit te behouden, te herstellen en te verbeteren binnen Gouda. In dit document leest u het volgende:

- Ons beeld van de toekomst
- Wat is het doel van dit programma?
- Waarom is biodiversiteit belangrijk?
- Biodiversiteit in verschillende wijken van Gouda
- Maatregelen die we al nemen
- Maatregelen die we gaan nemen
- Hoe gaan we kijken of de maatregelen werken?

Ons beeld van de toekomst

Hoe wij de biodiversiteit binnen Gouda in de toekomst het liefst zien, noemen wij onze visie. In het Programma Groen Gouda staat er voor het thema Biodiversiteit al een eerste visie:

“Wij zijn koploper op het gebied van biodiversiteit door regionale samenwerkingen en het breed inzetten van ecologisch beheer en omvormingen.”

Dit is een brede en wat vage visie. Daarom hebben wij in dit programma Groen: Biodiversiteit deze visie verder uitgewerkt in kleinere, duidelijkere visies.

De kleinere, duidelijkere visies zijn:

- We willen maatregelen nemen om de biodiversiteit in Gouda te verbeteren.
- Als eerste stap gaan we de natuur in Gouda herstellen. Dit wordt onze basis. Daarna gaan we werken aan het verbeteren en het verhogen van de biodiversiteit.
- Wij willen veel bereiken met dit programma. Hiervoor moeten wij samenwerken met verschillende partijen.
- We gaan het beheer van het groen direct anders aanpakken. We gaan groen beheren met biodiversiteit als belangrijkste doel. Hierdoor zien we snel resultaten. Hiermee willen wij een voorbeeld zijn voor andere gemeenten.
- We gaan open en duidelijk communiceren naar inwoners van Gouda. Hiermee kunnen we de visie een goede invulling geven.

Wat is het doel van dit programma?

In het Programma Groen Gouda staan er een aantal doelen voor het thema biodiversiteit. De doelen die hierin staan zijn:

- Er komen meer regels voor de aanpak om biodiversiteit verder te behouden, uit te breiden, te versterken en te vergroten.
- We weten welke bijzondere planten en dieren in Gouda leven.
- Goudse ecologische structuren worden beschermd. In het Programma Groen Gouda leest u meer informatie over de structuren en hoe wij ze gaan beschermen.
- Beheer is maatwerk. Dit betekent dat er per situatie gekeken wordt wat de beste aanpak is.
- Wij gaan inwoners meer en beter informeren over de waarde van biodiversiteit.

In dit Programma Groen: Biodiversiteit hebben we deze doelen en onze visie verder uitgewerkt tot 1 hoofddoel en verschillende subdoelen. Het hoofddoel van het programma is om de biodiversiteit te behouden, te herstellen en te verbeteren.

Behouden

Wij beschermen de soorten en natuurwaarden binnen Gouda. We nemen maatregelen om ze te behouden. Ook nemen we maatregelen om de Goudse ecologische structuur heel te houden.

Herstellen

We herstellen de natuur binnen de gemeente. Basiskwaliteit Natuur (BKN) is hiervoor de basis. Dat is een manier om bij te houden hoe het gaat met de natuur in Gouda. Met maatregelen uit dit programma maken we ons stedelijk gebied een goed leefgebied voor planten en dieren. Hierdoor worden leefgebieden van planten en dieren groter. Dit zorgt voor gezondere groepen dieren en planten.

Verbeteren

Vanuit deze basis ontstaat er een sterker natuurlijk (eco)systeem. De biodiversiteit verhoogt. We willen ervoor zorgen dat de natuur in Gouda zich kan blijven verbeteren, ook in de toekomst.

Om deze hoofddoelen te bereiken, zijn er subdoelen en maatregelen bedacht. In het Programma Groen Gouda kunt u lezen wat deze subdoelen en maatregelen zijn.

Waarom is biodiversiteit belangrijk?

Een hoge biodiversiteit zorgt voor een gezonde leefomgeving voor mens en dier. Een hoge biodiversiteit is belangrijk. Hierdoor kunnen plaagdieren en ziekten zich niet te snel verspreiden. Denk aan muggen, die gegeten worden door vogels en vleermuizen. Zonder die vogels en vleermuizen kunnen er (te) veel muggen komen. Wij als mensen krijgen hier dan veel last van. Denk bijvoorbeeld aan de jeuk van muggenbulten. Maar het kan ook serieuze gevolgen hebben. Muggen dragen soms ziektes met zich mee, zoals de tijgermug. Deze kan bijvoorbeeld knokkelkoorts overdragen. Dit komt in Nederland nog bijna niet voor. Met andere woorden, een hoge biodiversiteit zorgt er voor dat een gebied beter tegen veranderingen kan. Ook is de verandering dan minder schadelijk voor het hele systeem. De natuur blijft hierdoor gezond. Een gezonde natuur zorgt voor meerdere belangrijke dingen:

- schoon drinkwater
- genoeg voedsel
- grondstoffen
- het tegengaan van negatieve effecten van klimaatverandering
- het verminderen van vervuiling

Daarnaast zorgt een gezondere natuur voor gelukkige mensen. Ontspannen en sporten in de natuur verhoogt het gevoel van geluk. En gelukkig zijn is goed voor de gezondheid.

Het is dus belangrijk dat wij zorgen voor een gezonde natuur. Naast dat wij dit als gemeente zelf belangrijk vinden, zijn wij dit ook verplicht. Dit heet zorgplicht. Vanuit de Nederlandse en de Europese overheid zijn er wetten en regels die wij moeten volgen.

Hoe kunnen we de biodiversiteit verhogen?

Om het aantal soorten te verhogen, moeten we aan voorwaarden voldoen. Er zijn 4 hoofd V's en 5 deel V's. Hoe beter we ons aan deze voorwaarden houden, hoe beter voor de planten en de dieren. Hieronder een uitleg over de verschillende hoofd- en deel V's.

Voedsel

Variatie in beplanting trekt een variatie van soorten plantenetende dieren aan. Deze plantenetende dieren zijn weer prooien voor roofdieren. Dus hoe meer variatie er is in het voedsel, hoe meer variatie er is in het aantal soorten dieren.

Vocht

Zonder water geen leven. Zowel schoon water aan het oppervlak als een goede hoeveelheid water in de bodem is zeer belangrijk voor al het leven.

Voortplanting

Als een soort wil voortbestaan, moet die zich kunnen voortplanten. Verblijfplaatsen zijn heel belangrijk in dit proces. Als een dier geen goede verblijfplaats heeft, zal hij zich ook niet voortplanten.

Veiligheid

Een dier moet zich kunnen verstoppen voor vijanden of kunnen schuilen tegen het weer. Het is dus belangrijk dat verblijfplaatsen die veiligheid bieden. Elk dier heeft voorkeur voor een andere verblijfplaats. Variatie hierin is dus noodzakelijk.

Verplaatsing

Dieren moeten zich op een veilige manier kunnen verplaatsen. Hierdoor kunnen ze beter naar voedsel, drinkwater en schuilplaatsen zoeken. Daarnaast is het belangrijk voor de mix van genen van de dieren. Door verplaatsing mixen de genen van dieren van verschillende groepen. Plagen en ziektes hebben zo minder kans.

Deze voorwaarden zijn de basis voor onze aanpak. Dit programma zorgt voor invulling aan de algemene zorgplicht voor natuur. Dit programma geeft richtlijnen hiervoor. Dat is een onderdeel van de Omgevingswet. Wilt u meer weten over de nieuwe Omgevingswet? [Klik dan hier.](#)

Biodiversiteit in verschillende wijken van Gouda

In dit hoofdstuk hebben wij de verschillende wijken van Gouda op een rij gezet. Per wijk is er een korte beschrijving van de belangrijke openbare groene gebieden. Ook zijn er 5 ambassadeursoorten en 1 icoonsoort aangewezen per wijk. De ambassadeursoorten laten de biodiversiteit binnen de wijk zien. Maatregelen die voor deze soorten worden genomen, zijn vaak goed voor veel meer soorten. De icoonsoorten zijn wat zeldzamere soorten. We willen graag dat hun leefgebied binnen Gouda groter wordt. In het volledige rapport kunt u per soort ook hun manier van leven lezen.

Gebied rondom Gouda

De biodiversiteit binnen Gouda gaat over de grenzen van onze gemeente heen. De omgeving speelt een grote rol. Gouda ligt in het Groene Hart. Deze regio bestaat (voornamelijk) uit 2 gebieden:

Open veenweidegebied

Rondom Gouda ligt de Krimpenerwaard. Dit is een gebied waar veel landbouw is. Er zijn veel weidevogels, natuurlijke waterkanten en verschillende soorten graslanden. Veel variatie dus. De natuurwaarden van dit gebied zijn vrij hoog.

Plassen en moerassen

In het Groene Hart waren vroeger veel meer plassen dan nu. In het verleden zijn er veel plassen drooggelegd voor de landbouw en voor woningen. Rondom Gouda liggen nog 2 grote plassegebieden:

- **Reeuwijkse Plassen**

De meest noordelijke plas van de Reeuwijkse plassen is benoemd tot Natura-2000 gebied. De plas heeft hierdoor bescherming vanuit Europa. Deze plas heeft hoge natuurwaarden. Er zijn veel (water)vogels die gebruik maken van de plassen en het gebied eromheen.

- **Nieuwkoopse Plassen**

Ook deze plassen zijn benoemd tot Natura-2000 gebied. Dit gebied is belangrijk voor soorten die leven in moerassen, plassen en rietkragen. Dit gebied is een stikstofgevoelig gebied. Dit betekent dat er veel stikstof neerdaalt. Dit komt omdat er veel boeren in de omgeving zijn. Teveel stikstof kan ervoor zorgen dat bepaalde soorten niet goed meer groeien. Dat is slecht voor de biodiversiteit. Het is daarom belangrijk dat er maatregelen getroffen worden om het gebied te beschermen tegen teveel stikstof.

Binnenstad

De Binnenstad bestaat uit 2 delen:

De historische kern van Gouda

Er zijn veel stenen in het centrum. Maar in de Binnenstad zijn ook veel plantsoenen en binnentuinen. Deze zijn belangrijk voor de biodiversiteit. Ook de bomen zijn belangrijk. Ze zijn onmisbaar voor vleermuizen. Bovendien nestelen vogels in de bomen. In de Binnenstad zijn veel oude panden. Deze bieden ook goede plekken voor nesten voor vogels en vleermuizen. De kademuren langs de grachten zijn schaduwrijk en vochtig. Een perfecte plaats voor muurplanten, bijvoorbeeld de steenbreekvaren of de gele helmbloem.

Nieuwe Park

Nieuwe Park is een wijk die ruim opgezet is. Het groen en water in deze wijk is netjes met elkaar verbonden. Hierdoor kunnen dieren zich goed verplaatsen. Ook zijn er genoeg schuilplekken voor dieren.

Icoonsoort:

- Bever

Ambassadeursoorten:

- Dagpauwoog
- Gele helmbloem
- Gierzwaluw
- Laatvlieger
- Steenbreekvaren

Afbeelding 1: Bever

Bloemendaal

Natuur was een belangrijk onderdeel bij het ontwerpen van deze wijk. We hebben groenzones en ecologische verbindingen in de wijk geplaatst. Op deze manier verbinden we het centrum met het buitengebied. Er zijn 2 grote parken met veel natuurwaarden: de Groene Wal en het Groenhovenpark.

De wijk Bloemendaal is op te delen in 3 deelgebieden:

Woonwijk

In de woonwijk staan verschillende soorten laagbouw (rijtjeshuizen). Er zijn dus veel tuinen in de wijk. Er is ook veel water. De verbinding tussen groen en water is hierdoor goed.

Goudse Poort

De Goudse Poort heeft meerdere functies. Er is een bedrijventerrein en woonboulevard, maar ook het (sportcomplex) Groenhovenpark. Aan de ene kant is het dus erg bebouwd, aan de andere kant is er veel groen.

Boerhaavekwartier

Dit is het deel van de wijk waar onder andere het Groene Hart Ziekenhuis is. In dit gebied is er veel hoogbouw (flats). Dit deel van de wijk heeft een parkachtige omgeving, zoals Park Atlantis. Hier is veel water te vinden.

Icoonsoort:

- Glassnijder

Ambassadeursoorten:

- Gehakkelde aurelia
- Boomvalk
- Hermelijn
- Meerkikker
- Vosje (een bijensoort)

Afbeelding 2: Glassnijder

Plaswijck

De wijken Plaswijck en Bloemendaal zijn in dezelfde tijd gebouwd. De opzet van de wijk Plaswijck is ruim. Er is veel openbaar groen en er zijn veel tuinen.

De Groene Wal loopt zowel door Bloemendaal als door Plaswijck. Het verbindt de wijken met elkaar. Aan de andere kant van de wijk liggen de Reeuwijkse Plassen. Eerder kon u al lezen dat de Reeuwijkse Plassen erg belangrijk zijn voor de biodiversiteit van Gouda. De Bloemendaalseweg is de grens tussen de wijken Bloemendaal en Plaswijck. Deze weg verbindt het centrum, via beide wijken, met het buitengebied. Het is dus een belangrijke verbindingsweg tussen verschillende ecologische structuren binnen Gouda.

Aan de rand van de wijk Plaswijck is ook het Noorderhout te vinden. Dit gebied heeft veel verschillende landschappen. Het is een mix van natuurvriendelijke oevers, wilgenbossen, bosranden en kruidenrijk grasland. Ook worden er op verschillende plekken extra maatregelen getroffen voor dieren. Bijvoorbeeld broeihopen waar ringslangen hun eieren kunnen leggen.

Langs de Bloemendaalseweg is het Heempad opgestart in de jaren 80. Er werden inheemse planten in de randen van het bosplantsoen geplaatst. Dit is de start geweest van het ecologisch groenbeheer in Gouda.

Icoonsoort:

- Kattenstaartdikpoot

Ambassadeursoorten:

- Oranjetipje
- IJsvogel
- Konijn
- Ringslang
- Weidehommel

Afbeelding 3: Kattenstaartdikpoot

Noord

In de woonwijk Noord liggen vooral kleine, smalle straten. Dit zorgt ervoor dat er weinig ruimte is voor openbaar groen binnen de woonwijk. Het Goudse Hout is ook onderdeel van de wijk Noord. Dit gebied bestaat uit bossen, grasvelden en plassen. Bewoners kunnen hier hun hond uitlaten of een wandeling maken. Om het Goudse Hout heen zijn er veel verschillende landschappen. Hierdoor zijn er veel verschillende dier- en plantsoorten te vinden. Het Goudse Hout is dus een belangrijk gebied voor de biodiversiteit binnen Gouda.

De wijk grenst, net als Plaswijck, ook aan de Reeuwijkse Plassen. De wijk heeft vooral een belangrijke verbindende taak.

Icoonsoort:

- Groot avondrood

Ambassadeurssoort

- Bruin Blauwtje
- Krakeend
- Pinksterbloem
- Bunzing
- Gewone oeverlibel

Afbeelding 4: Groot avondrood

Goverwelle

Goverwelle is de dichtstbevolkte wijk van Gouda. Dit betekent dat hier per vierkante meter de meeste mensen wonen. De wijk is gebouwd in de jaren 80 en 90. Er is weinig openbaar groen. Het groen ligt vooral rondom grote wegen en aan de buitenkanten van de wijk. Voorbeelden hiervan zijn de Voorwillenseweg en het Steinse Groen. Ook de tuinen in deze wijk zijn kleiner dan in bijvoorbeeld Bloemendaal.

Goverwelle heeft 2 belangrijke groengebieden:

Het Steinse Groen

Dit stuk groen valt niet binnen de grenzen van de gemeente Gouda. Wij doen wel het beheer van dit natuurgebied. We doen dit op een natuurlijke manier, bijvoorbeeld door stukken niet te maaien. Hierdoor komen er veel bijzondere planten voor, zoals orchideeën. Er zijn dus veel verschillende landschappen, dieren en planten te vinden. Het Steinse Groen is daarom opgenomen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN), een verbinding van natuurgebieden in heel Nederland.

Baden Powellplantsoen

Dit plantsoen is aangelegd tijdens de bouw van Goverwelle. In dit plantsoen zijn verschillende natuurwaarden te vinden.

Icoonsoort:

- Argusvlinder

Ambassadeursoorten

- Grote bladsnijder
- Koekoek
- Bijenorchis
- Wezel
- Kleine watersalamander

Afbeelding 5: Argusvlinder

Kort Haarlem

Deze wijk is in verschillende tijdperken gebouwd. De eerste gebouwen die er stonden, waren boerderijen langs de Karnemelksloot. In 1930 werd voor het eerst op grotere schaal gebouwd in deze wijk. In de jaren 70 kwam er nog een stuk wijk bij. De vroegere bouw heeft minder groen dan de latere bouw. Zo zijn de straatjes smal en zijn er amper voortuinen. Bij de latere bouw is er wel ruimte gemaakt voor groen. Kort Haarlem ligt tussen veel andere wijken in. Daarom heeft het groen in deze wijk de taak om te verbinden. Dieren gebruiken het groen vooral om zich te verplaatsen van de ene naar de andere wijk.

Icoonsoort

- Rosse vleermuis

Ambassadeursoorten

- Kleine vos
- Bosuil
- Gewone en Spindotterbloem
- Egel
- Boomhommel

Afbeelding 6: Rosse vleermuis

Stolwijkersluis

Dit is de dunst bevolkte wijk van Gouda. Dit betekent dat hier per vierkante meter de minste mensen wonen. De wijk ligt tegen de polders aan. Daarom heeft de wijk een hoog groen karakter. Aan de ene kant kijken de dijken uit over de Hollandse IJssel. Aan de andere kant liggen de Beneden-Haastrechtse en Veerstablokpolders. De Veerstablokpolders liggen voor een deel binnen onze gemeentegrenzen. Het andere deel ligt in de Krimpenerwaard. Die gemeente is het [project Veenweiden Krimpenerwaard](#) aan het uitvoeren.

Icoonsoort

- Blauwborst

Ambassadeursoorten

- Bont zandoogje
- Torenvalk
- Echte koekoeksbloem
- Haas
- Merel

Afbeelding 7: Torenvalk

Korte Akkeren

Net als Kort Haarlem is de wijk Korte Akkeren door verschillende tijdperken heen gebouwd. De wijk is te verdelen in 2 delen:

Woonwijk

In de woonwijk zijn er voor- en naoorlogse delen. Dit is terug te zien in het straatbeeld. In de delen waar vooroorlogse woningen staan, zijn de straten smal en is er weinig groen. De belangrijkste groene parel in dit gedeelte is de Oude Begraafplaats. Vanaf 1972 worden hier geen mensen meer begraven. Eind jaren 70 is de begraafplaats ingezaaid met een bloemenmix. Midden jaren 90 is de Oude Begraafplaats op de monumentenlijst gezet. Hierdoor heeft het een speciale status. De naoorlogse delen van de wijk zijn breder gebouwd. Er is meer ruimte voor voortuinen. Ook worden er brede singels gegraven. Hiermee is de verbinding tussen groen en water gemaakt in de wijk.

Bedrijventerrein

Er zijn 2 bedrijventerreinen in de Korte Akkeren. Langs de Hollandse IJssel ligt het terrein van Cargill Bio Industrial. In het noordwesten ligt bedrijventerrein Kromme Gouwe. Op beide terreinen is er weinig groen.

Icoonsoort

- Meervleermuis

Ambassadeursoorten

- Tuinhommel
- Zwarte roodstaart
- Rapunzelklokje
- Bruine kikker
- Spreeuw

Afbeelding 8: Meervleermuis

Westergouwe

Westergouwe is de jongste wijk van Gouda. Het is nog volop in aanbouw. Water speelt een belangrijke rol in deze wijk. Het doel is om een wijk te bouwen die zich kan aanpassen aan klimaatverandering. Naast het woongebied zijn er in de wijk ook nog andere gebieden: het Sluiseiland, het bedrijventerrein Gouwestroom en de Oostpolder.

De Oostpolder is, net als het Goudse Hout, 1 van de laatste natuurlijke gebieden van Gouda. Het is een poldergebied waar veel weidevogels nestelen. In de Oostpolder ligt ook het Gouda geboortebos. Gouvenaars kunnen daar een boom laten planten voor hun (klein)kind.

Naast de woonwijk ligt het bedrijventerrein Gouwestroom. Er is beplanting rondom de straten en er lopen wateren. Hierdoor is de verbinding tussen groen en water redelijk op dit terrein.

Icoonsoort

- Roerdomp

Ambassadeursoorten

- Rosse metselbij
- Oeverzwaluw
- Rietorchis
- Gewone dwergvleermuis
- Huismus

Afbeelding 9: Roerdomp

Goudse Wateren

Onder Goudse Wateren vallen alle sloten, kanalen en rivieren in Gouda zelf. Het water binnen Gouda is verbonden aan de Hollandse IJssel en de Gouwe. In Goverwelle is het water van de wijk zelfs verbonden met het water van de polders. Daarom hebben we besloten het water in Gouda ook als wijk mee te nemen in dit programma. Het grootste deel van het water beheren wij niet zelf. De Waterschappen en Rijkswaterstaat doen het beheer hiervan. Wij bepalen dus niet alleen wat er met het water gebeurt. Daarom is het belangrijk dat wij in gesprek blijven met deze partijen.

Icoonsoort

- Otter

Ambassadeursoorten

- Gewone pad
- Grote roodoogjuffer
- Driedoornige stekelbaars
- Schaatsenrijders
- Bootsmannetje

Afbeelding 10: Otter

Doelen halen

We hebben doelen bedacht. In dit hoofdstuk leest u ons stappenplan om deze doelen te halen. Eerst leest u wat wij nu al doen om de biodiversiteit te versterken. Daarna leest u wat wij gaan doen om nog meer planten en dieren een plek te geven in Gouda.

Wat doen we al?

De maatregelen die wij (willen) treffen, zijn te verdelen in 3 soorten:

- Ecologische maatregelen binnen standaard beheer en inrichting openbare ruimte
- Eenmalige (natuur-) inrichtingsprojecten
- Informeren, ondersteunen, stimuleren en samenwerken

Ecologische maatregelen binnen standaard beheer en inrichting openbare ruimte

- Ecologisch beheer
 - Ecologisch maaibeheer
 - De meeste plekken worden 2 keer per jaar gemaaid. Wanneer dit precies is, ligt aan het weer.
 - Ecologische groenvakken
 - Het is belangrijk dat er tijdens het beheer van groen aan de ecologie wordt gedacht. Een voorbeeld hiervan zijn de bijenveldjes. Deze moeten op de juiste manier onderhouden worden.
- Natuurbeheer
 - Beheer van verschillende natuurgebieden is aangepast op de soorten die er voorkomen.
- Onderhoud openbare ruimte
 - Vervangen houten oeverbeschoeiing
 - Oude oevers worden vervangen. Er komen oevers die vriendelijker zijn voor de natuur. Zo krijgen planten meer ruimte om te groeien. Ook gaan we onderwaterbeschoeiing plaatsen. Dit zijn wandjes die de oever verstevigen. Zo kan het water de oever niet beschadigen.
 - Vervangen bomen
 - Bomen die vervangen moeten worden, worden vervangen voor bomen die waardevol zijn voor de biodiversiteit. Meer hierover leest u in het Programma Groen: Bomen.

Eenmalige (natuur-) inrichtingsprojecten

Hieronder leest u over projecten binnen Gouda.

- Gouda zoemt
 - We hebben op verschillende plekken in Gouda bloemrijke bijenveldjes aangelegd.
- Groenfonds
 - Het groenfonds is een potje met geld dat gebruikt wordt om meer groen toe te voegen in Gouda. We gaan met dit geld bijvoorbeeld stenen vervangen door planten en bomen. Er worden door de hele stad 20 projecten uitgevoerd.
- Herinrichting en riolerings- en ophoogprojecten
 - We kijken altijd of er meer ruimte kan komen voor groen.

- **Steinse Groen**
 - We hebben het Steinse Groen opnieuw ingericht. Er zijn maatregelen genomen om verschillende diersoorten te helpen. We hebben bijvoorbeeld plekken gemaakt waar de ijsvogel kan nestelen. Een deel van het Steinse Groen is aangewezen als onderdeel van het NatuurNetwerkNederland (NNN).
- **Verbeterplan Noorderhout**
 - In 2023 zijn we begonnen met het verbeteren van dit gebied. Het project loopt in 2 fases. We hebben Fase 1 uitgevoerd. Zo hebben we er onder andere natuurvriendelijke oevers aangelegd en bramen weggehaald.

Informereren, ondersteunen, stimuleren van en samenwerken met inwoners, bedrijven en verenigingen

- **Informereren**
 - [MaakGoudaDuurzaam](#). Op deze site kunt u alles lezen over biodiversiteit, groen en duurzaamheid.
 - Er is Open Kaartdata. Hier staat alle informatie over groenbeheer en natuurwaarden van Gouda.
 - Folders/boekjes Groenreeks. In deze folders is informatie te vinden over het groen en de natuur in en om Gouda.
- **Ondersteunen**
 - Er bestaan verschillende mogelijkheden voor inwoners van Gouda om meer groen te maken. Hieronder staan links met meer informatie.
 - [Groen-moet-je-doen](#). Inwoners kunnen zich bij de gemeente melden om zelf een stukje openbaar groen te adopteren. Hiervoor heeft de gemeente wel regels opgesteld. Inwoners krijgen een bedrag om hun ideeën uit te werken.

Afbeelding 11: Groen-moet-je-doen logo

[Grijs-wordt-Groen](#). De gemeente vervangt, waar mogelijk, bestrating door groen op verzoek van inwoners.

- [Tegeltaxi](#). Bewoners kunnen tegels uit hun tuin laten ophalen. Dit kan alleen als ze de tegels vervangen door groen.
- [Gouda Bruist](#). Actieve bewoners die leuke ideeën uitvoeren binnen onze gemeente.
- **Stimuleren**
 - Er worden meer geveltuinen gemaakt tijdens renovaties/herinrichting van straten.
- **Samenwerken**
 - De gemeente komt een paar keer per jaar samen met natuurorganisaties uit de buurt om zaken te bespreken. De organisaties die hieraan meedoen zijn: KNNV, IVN, Tuinambassadeurs en GroenAchterwillens.
 - Samenwerking Midden-Holland. Een samenwerking tussen Gouda en 4 omliggende gemeenten. Hierdoor kunnen we de biodiversiteit in ons gebied verbeteren.

Wat gaan we doen?

Ecologische maatregelen binnen standaard beheer en inrichting openbare ruimte

- Ecologisch beheer
 - We gaan het maaien verbeteren. Per stuk gaan we bekijken of het maaien echt nodig is. Bij de eerste maaironde proberen we stukjes met planten te laten staan. Bij de tweede maaironde maaien we deze stukjes wel, maar laten we andere stukken weer staan. Zo blijven er altijd bloemen staan voor bijen, vlinders en andere insecten.
 - Project starten om gazon te veranderen in bloemrijke grasvelden.
 - Gazons worden vaker gemaaid dan bloemrijke grasvelden. Daardoor bloeien op het gazon minder bloemen. Door minder vaak te maaien, krijgen bloemen meer kans om te bloeien. Dit zorgt ervoor dat er meer insecten en dieren in (gaan) leven.
 - Verbeteren vlinderranden
 - Bestaande vlinderranden zijn in slechte staat. Deze worden verbeterd.
 - Standaard onderhoud openbare ruimte
 - Soms richten we wegen of gebieden opnieuw in. Hierbij gaan we vanaf nu richtlijnen gebruiken om de biodiversiteit te verbeteren. Zo stellen we onder andere de Goudse boomsoortenlijst op. Dit is een lijst van bomen die goed zijn voor de biodiversiteit. Meer hierover leest u in het Programma Groen: Bomen.

Eenmalige (natuur-)inrichtingsprojecten

- Herinrichtingsproject per wijk
 - Per wijk kiezen we minstens 1 project waar we de biodiversiteit gaan verbeteren. Dit kan een park, een berm of een andere plek zijn. Er worden bijvoorbeeld meer planten met veel bloemen geplant.
- Maatregelen voor ambassadeur- en icoonsoorten
 - Voor de soorten die gekozen zijn voor iedere wijk worden speciale maatregelen getroffen.
- Grote natuurontwikkelingsprojecten
 - Er worden 2 grote natuurontwikkelingsprojecten uitgevoerd. Er zijn verbeterplannen voor de Groene Wal en het Noorderhout.

Informeren, ondersteunen, stimuleren van en samenwerken met inwoners, bedrijven en verenigingen

- Informeren
 - Informatieborden per wijk
 - Hierop staan de ambassadeur- en icoonsoorten. Via informatieborden leggen we uit welke maatregelen we nemen om deze planten of dieren te helpen. En waarom we deze maatregelen nemen.
 - Er komt online informatie over soorten en maatregelen vanuit dit programma.
 - Website gemeente Gouda opnieuw indelen
 - We willen ervoor zorgen dat de informatie over alle groen projecten beter te vinden is op onze websites.

- Stimuleren
 - Aanscherpen bestemmingsplannen bij de verandering naar omgevingsplannen
 - Door de nieuwe Omgevingswet kunnen we nieuwe en strengere regels opstellen in het Omgevingsplan, zodat groen beter beschermd kan worden. Wilt u meer weten over de nieuwe Omgevingswet? [Klik dan hier](#).
 - Natuurinclusief bouwen
 - We gaan onderzoeken of en hoe we natuurinclusief bouwen verplicht kunnen maken binnen Gouda.
 - Toezicht op externe groenaannemers
 - Er komt meer toezicht op de uitvoering van het beheer. Als aannemers zich niet aan onze regels houden, krijgen zij een boete.
- Samenwerken
 - Samenwerking waterschappen
 - We gaan meer gesprekken voeren over de kwaliteit van het water in en om Gouda. Dit doen wij met Rijkswaterstaat en de Waterschappen.
- Monitoring
 - Opstellen beschermde natuurwaardenkaart
 - De leefgebieden van beschermde, bijzondere en rode lijst soorten worden in kaart gebracht. De rode lijst is een lijst met soorten die bedreigd en verdwenen zijn uit Nederland. Tijdens werkzaamheden moet er rekening gehouden worden met deze soorten.
 - Uitwerken basiskwaliteit natuur (BKN) methode.
 - BKN richt zich op algemene soorten en soorten die vroeger algemeen waren. We willen dat deze soorten in de toekomst nog steeds veel voorkomen in Gouda. Landelijke organisaties ontwikkelen de methode voor BKN. Wij houden de ontwikkeling in de gaten. We gaan onderzoeken hoe wij de BKN methode gaan gebruiken binnen onze gemeente.
 - In beeld brengen knelpunten amfibieën
 - We gaan onderzoeken op welke plekken er aanpassingen gedaan kunnen worden om amfibieën te helpen.
 - Collega's binnen de gemeente informeren over groen, bomen en biodiversiteit
 - Er komen cursussen voor collega's binnen de gemeente. Hierdoor leren zij hoe belangrijk de thema's groen, bomen en biodiversiteit zijn.
 - Soortenmanagementplan (SMP)
 - Vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen leven in gebouwen. Deze soorten worden bedreigd doordat inwoners hun woningen beter isoleren. We willen in kaart brengen waar ze zitten. Zo zorgen wij ervoor dat deze dieren in de toekomst ook in Gouda zijn.

Meten en beoordelen

Elk jaar kijken wij of we op het goede pad zitten om de doelen van het Programma Groen Gouda te halen. Het Programma Groen: Bomen en Programma Groen: Biodiversiteit zijn onderdeel van dit grote project. Halverwege dit project gaan wij een groot onderzoek uitvoeren. De doelen en maatregelen uit alle programma's worden meegenomen in het onderzoek. Bij het onderzoek kijken we:

- welke doelen al behaald zijn.
- hoe er op dat moment aan de doelen gewerkt wordt.
- hoe er in de aankomende jaren aan de doelen gewerkt wordt.

Komt er uit het onderzoek dat de maatregelen niet het gewenste effect hebben? Dan kunnen de maatregelen tussentijds aangepast worden.

Biodiversiteit kan op veel verschillende manieren gemeten worden. De aankomende jaren onderzoeken we actief wat de beste meetmethode is voor ons als gemeente.

Wilt u het volledige Programma Groen: Biodiversiteit lezen? Neem dan contact op met Robert van der Meer via robert.vandermeer@gouda.nl.